5

1923 ▪ 1931
L'EMBRANZIDA CÍVICA

L'aventura colonial espanyola al nord d'Àfrica és derrotada severament a Annual pels rifenys d'Abd-el-Krim. La crisi política de la desfeta soscava la monarquia d'Alfons XIII, i provoca, el setembre de 1923, el **colp d'estat i la Dictadura del general Primo de Rivera,** avalats pel rei en una eixida endavant.

Els moviments polítics de reivindicació nacional com **el valencianisme, en trajectòria ascendent, són escapçats amb la limitació de la llibertat d'associació i de premsa.**

Però els **joves valencianistes republicans** no es queden de braços plegats i responen **transferint la seua energia al món de la cultura.** Són anys d'esforços editorials i cívics de tot tipus que avancen en la codificació lingüística i que preparen el terreny a l'eclosió que representarà la República.

Així el 1927 naix ***Taula de Lletres Valencianes*** que esdevé, des de València, més que una tribuna literària, una **expressió d'alta cultura i de normativització lingüística** que se suma a la desenvolupada, des del 1919, per la **Societat Castellonenca de Cultura.**

Des del 1928 **L'Estel** protagonitza un eficaç esforç editorial de renovació literària, recuperació d'autors clàssics —Ausiàs Marc, Sant Vicent Ferrer...— i divulgació, amb els **Quaderns d'Orientació Valencianista**.

El 1930 es crea **Acció Cultural Valenciana,** una entitat universitària pancatalanista, —federada amb la catalana Palestra i l'Associació per a la Cultura de Mallorca— que publica un quinzenal, *Acció Valenciana.*

El mateix any arriben als quioscos ***Nostre Teatre*** i ***Nostra Novel·la,*** publicacions setmanals populars que volen forjar nous valors literaris i **crear nous lectors per al valencià.**

La caiguda de Primo de Rivera desgela la situació i aquesta jove i dinàmica generació reprén l'activitat política i funda, el mateix 1930, l'esquerrana **Agrupació Valencianista Republicana** i el seu setmanari, ***Avant.***

València, juny de 1931
Els fundadors de Nostra Novel·la, membres de la jove generació valencianista republicana. D'esquerra a dreta: dempeus, Faust Hernàndez i Casajuana, Josep Bolea i Adolf Pizcueta; asseguts, Enric Duran i Tortajada, Francesc Almela i Vives i Maximilià Thous i Llorens.
AGA

Alacant, 11 de gener de 1924
El Pelut. La Dictadura de Primo de Rivera obliga a passar la premsa per la censura militar.
BC

València, agost de 1929
Taula de Lletres Valencianes. A més d'animar l'ambient literari, cada número és una finestra a l'obra de nous il·lustradors.
BVNP

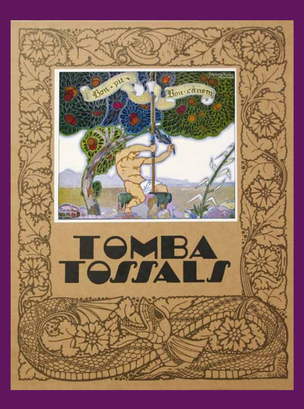

Castelló, 1930
Tombatossals. L'obra de Josep Pascual i Tirado és editada per la Societat Castellonenca de Cultura amb coberta i caplletres de Bernat Artola.
AVL

València, 1930
El Cuento Valencià. Traducció d'una obra de Vicent Blasco Ibàñez amb coberta il·lustrada per Josep Renau.
BVNP

Alacant, 1930
El Fogueter. Un bon exemple de la qualitat de la premsa alacantina vinculada a les Fogueres de Sant Joan.
AMAct

València, 5 de març de 1931
Acció Valenciana. La revista defensa, des del primer moment, un valencianisme vinculat a la resta de terres de llengua catalana.
BVNP

Adolf Pizcueta vist per Emili Pachach

1837 ▪ 1977
EL VALENCIANISME REPUBLICÀ